



**PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

Savivaldybės biudžetinė įstaiga Vilniaus g. 46, LT-99288 Pagėgiai. Tel. (0 441) 75869. Faks. (0 441) 57 8 74.
El.paštas d.kinderis@pagegiai.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188746463

Pagėgių savivaldybės tarybai
Pagėgių savivaldybės Merui

**IŠVADA
DĖL PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS SUTEIKTI GARANTIJĄ**

2025 m. birželio 12 d. Nr. K3-AI5

Pagėgiai

Vietos savivaldos įstatymas¹ nustato, kad savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis.

Pagėgių savivaldybės (toliau – Savivaldybė) meras kreipėsi² į Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą (toliau – Tarnyba) su prašymu pateikti išvadą Savivaldybės tarybai dėl galimybės Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka suteikti garantiją ir laidavimą kreditoriams už Savivaldybės kaip akcininko (dalininko) teisėmis valdomos uždarnosios akcinės bendrovės „Pagėgių komunalinis ūkis“ (toliau – Bendrovė) 50 000,00 eurų planuojamus prisiimti įsipareigojimus pagal Bendrovės 2025 – 2027 metų geriamojo vandens tiekimo ir nuotėkų valymo veiklos ir plėtros investicinį planą (toliau – Planas) apskaitos prietaisų įsigijimo bei metrologinės patikros išlaidoms padengti. Tarnyba atliko Savivaldybės garantijos kreditoriams suteikimo galimybės vertinimą.

Nuomonė dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių

Mūsų nuomone, įvertinus esamus skolinius įsipareigojimus, Savivaldybė nustatytų skolos ir skolinimosi limitų nėra viršijusi. Savivaldybė Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 7 dalies bei Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos leidžia Savivaldybės tarybai priimti sprendimą suteikti Bendrovei 50 000,00 eurų garantiją pagal įsipareigojamųjų dokumentų kreditoriams sutartis.

Pagrindas pareikšti nuomonę

Vertinimo metu surinkome įrodymus apie Savivaldybės įsipareigojimų pagal garantijas būklę 2025 metų balandžio 1 dienai, įvertinome duomenis apie šių įsipareigojimų pokyčius, patvirtintus skolinimosi limitus. Manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų nuomonę dėl Savivaldybės galimybės prisiimti įsipareigojimus pagal garantijas dėl Savivaldybės valdomos įmonės prisiimamų įsipareigojimų gražinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis. Atlikus Savivaldybės garantijų suteikimo kreditoriams už Savivaldybės valdomų įmonių imamas paskolas galimybių vertinimą, nustatyti žemiau išdėstyti dalykai. Vertinimas suplanuotas ir atliktas taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas, jog Savivaldybė, garantuodama kontroliuojamos įmonės imamos paskolos užtikrinimą, nepažeis nustatytų garantijų limito ir teisės aktais reglamentuotų Savivaldybės garantijų teikimo principų^{3 4}.

¹ Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 67 str. 1 d. 3 p., TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15614

² Savivaldybės 2025-06-11 raštas Nr. R2-1987 „Dėl išvados pateikimo suteikiant garantiją UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“

³ Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais) 17 str. 1 d. 1 p., TAR, 2023-12-23, i. k. 2023-25312

⁴ Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 15 str. 2 d. 21 p., TAR 2023-12-23, i. k. 2023-25315

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme⁵ nustatyta, kad kiekvienas akcininkas bendrovėje turi tokias teises, kokias suteikia jam nuosavybės teise priklausančios bendrovės akcijos, todėl Bendrovei garantija būtų teikiama atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybė yra vienintelė Bendrovės akcininkė. Bendrovė kreipėsi⁶ į Akcininką - Savivaldybės merą ir Tarybą dėl Savivaldybės garanto trejiems metams suteikimo pagal įsipareigojamųjų dokumentų kreditoriams sutartis.

Bendrovė pateikė dokumentus, kad dėl finansinės situacijos neturi pakankamai apyvartinių lėšų sėkmingam Plano įgyvendinimui, todėl ketina jas papildyti paimdama kreditą iš banko įstaigos. Tam, kad trejiems metams būtų suteiktas kreditas, reikalingas Savivaldybės kaip vienintelio Akcininko sprendimas suteikti Bendrovei garantijas už imamą kreditą.

Biudžeto sandaros įstatymas⁷ nustato, kad savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos, skolinimosi ir garantijų limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali teikti garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitų įsipareigojamųjų dokumentų sutartis; savivaldybių skolinimosi taisyklės⁸ nustato, kad Savivaldybė turi įvertinti, ar, prisiimdama skolinius įsipareigojimus pagal garantijas, neviršys Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme⁹ bei atitinkamų metų Valstybės biudžeto patvirtinimo įstatyme¹⁰ nustatyto savivaldybės garantijų limito. Savivaldybės taryba priima sprendimus dėl garantijų teikimo už ilgalaikes paskolas.

Savivaldybės suteiktų garantijų (skolos) aptarnavimo ir valdymo funkcijas bei Tarybos finansų srities politiką šioje srityje vykdo ir įgyvendina Savivaldybės administracija įstatymų, savo veiklos nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų gražinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų Įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2024 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, sumos - 2025 metų skolos ir garantijų limitai skaičiuojami¹¹ nuo 10030,3 tūkst. eurų.

Savivaldybės įsipareigojimai pagal garantijas negali viršyti 1 003 030,00 eurų.

Prisiimti įsipareigojimai (likutis) pagal garantijas 2025 m. balandžio 1 d. buvo 16,0 tūkst. eurų¹², Vertinimui pateiktuose dokumentuose planuojamo Savivaldybės tarybos garantuoti 50 000,00 eurų įsipareigojimų suma neviršija nustatytą Savivaldybės garantijų limito. Savivaldybės tarybai 2025 m. suteikus Bendrovei 50 000,00 eurų garantiją dėl imamo kredito, Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai pagal garantijas sudarytų 56 000,00 eurų arba 0,6 proc. (limitas 10 proc.).

Rizika, kad Savivaldybei (kaip garantui) gali tekti garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kreditoriui atsirastų tuomet, jei Bendrovė netinkamai vykdytų arba nevykdytų kredito sutarties. Garantija yra vienas iš Lietuvos Respublikos Civiliniame kodekse¹³ nustatytų prievolių užtikrinimo būdų; tai yra vienašalis garanto įsipareigojimas garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kitam asmeniui – kreditoriui, jeigu asmuo – skolininkas – prievolės neįvykdys ar ją įvykdys netinkamai, ir atlyginti kreditoriui nuostolius tam tikromis sąlygomis¹⁴. Garantasis už skolininką atsako tik tuo atveju, jeigu skolininkas neįvykdo prievolės. Tuo būdu garanto civilinė atsakomybė prieš kreditorius pagal

⁵ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835, 3 str., Žin., 2000-07-31, Nr. 64-19142003, (nauja redakcija Nr. 123-5574 (2003-12-30))

⁶ UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ direktoriaus 2025-06-11 raštas Nr. IS-25-55 „Dėl leidimo imti paslola ir garantinio rašto suteikimo“

⁷ Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais) 17 str. 1 d. 1 p., TAR, 2023-12-23, i. k. 2023-25312

⁸ Vyriausybės 2004-03-26 nut. Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su pakeitimais) patvirtintų taisyklių 4 p., TAR, Nr. 2021-20602

⁹ Fiskalinės sutarties konstitucinis įstatymo Nr. XII-1289 (įstatymo Nr. XIV-1760 redakcija), 4 str. 4 d., TAR 2022-12-30 Nr. 022-27575

¹⁰ 2025-27 m. biudžeto patvirtinimo įstatymo Nr. XV-89, 5 priedas., TAR, 2024-12-23, Nr. 23084

¹¹ Fiskalinės sutarties konstitucinis įstatymo Nr. XII-1289 (įstatymo Nr. XIV-1760 redakcija), 4 str., TAR 2022-12-30 Nr. 022-27575

¹² Savivaldybės skolinių įsipareigojimų 2025 m. kovo 31 d. ataskaitos 83 eil.

¹³ Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso VIII-1864 6.70 str.1d., i.k.1001010ISTAIH-1864

¹⁴ Ten pat, 6.90 str.1 d.

Išvada dėl Pagėgių savivaldybės galimybės suteikti garantiją

garantijos sutartį atsiranda ne nuo šios sutarties sudarymo momento, o nuo skolininko garantija užtikrintos prievolės pažeidimo¹⁵.

Pažymėtina, kad garantija būtų suteikiama trejų metų laikotarpiui, todėl garantijos dydis įtakos Savivaldybės būsimųjų metų garantijų teikimą, o Bendrovei negražinus paskolos ir Savivaldybei atsiradus atsakomybei garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kreditoriui – ir kitus Savivaldybės skolinimosi (Savivaldybės skolos ir metinio grynojo skolinimosi sumos) dydžius, t.y. mažins galimybes skolintis.

Vadovybės atsakomybė

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų dokumentų tikrumą ir teisingumą; Savivaldybės administracijos finansų skyrius tvarko skolinių įsipareigojimų apskaitą, kontroliuoja garantijų limitų vykdymą bei Savivaldybės skolą nustatytų skolinimosi limitų ribose ir yra už šias funkcijas atsakingas.

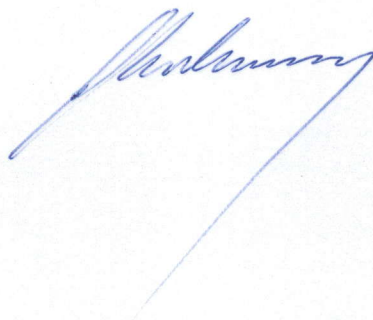
Bendrovės vadovybė yra atsakinga už vertinimui pateiktų dokumentų ir duomenų tikrumą bei teisingumą, savalaikį atsiskaitymą su kredito įstaigomis ir kitų sutartinių įsipareigojimų, nustatytų įsipareigojamųjų dokumentų kreditoriams sutartyse, už kurią Savivaldybė teikia garantiją, tinkamą vykdymą, bei informacijos teikimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl Savivaldybės skolinių įsipareigojimų teisėtumo ir pateikti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė.

Išvada: Pagėgių savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuomone, Pagėgių savivaldybė, suteikdama 50 000,00 eurų garantiją už uždarnosios akcinės bendrovės „Pagėgių komunalinis ūkis“ priimamus įsipareigojimus pagal įsipareigojamųjų dokumentų kreditoriams sutartis, neviršys Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme bei 2025-27 metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatyto Savivaldybės garantijų limitu.

Savivaldybės kontrolierius



Dainius Kinderis

¹⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012-03-15 nutartis Nr. 3K-3-97/2012